

RECENZNÝ POSUDOK

na rigoróznou prácu:

Daniel POPELKA

ETNICKÉ MINORITY VE SLOVINSKU – DEMOGRAFICKÉ A PRÁVNÍ ASPEKTY

1. Je téma práce nová a pôvodná?: Rigorózná práca (RP) podáva široký záber hodnotenia súčasného postavenia, ako aj historického vývoja národnostných štruktúr v Slovinsku. Ide o veľmi podrobnú a systematicky precízne spracovanú analýzu demografických a právnych problémov etnických minorít, ktorú študent zvládol na solídnej úrovni.
2. Má práca jasne definovaný cieľ?: Hlavný cieľ práce nie je v úvode druhej kapitoly (str. 7) formulovaný správne. Z názvu RP, ako aj váhy, a tým aj rozsahu rozpracovania nosnej siedmej kapitoly vyplýva, že základným zámerom bolo analyzovať podmienky postavenia národnostných menšín v slovinskej spoločnosti z hľadiska viacerých právnych a sociálnych aspektov. Až predpokladom splnenia hlavného cieľa, resp. iniciálnou úlohou bola analýza národnostnej a jazykovej štruktúry populácie Slovinska. Pričom boli sledované aj vybrané ďalšie demografické procesy (sobášnosť, pôrodnosť) a štruktúry (veková, pohlavná, ekonomická, religiózna), ktoré národnostnú štruktúru obyvateľov štátu ovplyvňovali (viac bod 12). Obdobne stanovené hypotézy (str. 7-8) nepostačujú len formulovať jednu vetu, ale treba vždy aj vysvetliť, na základe čoho alebo prečo bol vybraný problém takto vnímaný. Zároveň pôsobí zhodnotenie hypotéz (str. 122) v závere RP v jednom krátkom odseku ako nedostatočné a vágne. Natíska sa otázka zmysluplnosti stanovenia istých očakávaných predpokladov, pokiaľ nakoniec nebola zhodnotená dôslednejšie argumentačne – potvrdená alebo vyvrátená, ich opodstatnenosť.
3. Metódy spracovania sú: Metódy analýzy nie sú explicitne všetky formulované (okrem grafických a kartografických). Chýba napr. poznámka o použitej časovo-priestorovej analýze, komparatívnej metóde, štatistických metódach hodnotenia pohlavnej štruktúry (koeficient maskulinity) ap. V metodike spracovania RP bolo treba uviesť, že ostatným rokom zisťovania národnostnej štruktúry bol pomerne neaktuálny rok 2002, avšak rok posledného sčítania obyvateľstva. Tiež stálo za úvahu zakomponovať do tejto časti práce základné odborné termíny v RP použité, napr. jednotlivé demografické charakteristiky – pôrodnosť, sobášnosť, migrácia obyvateľstva, autochtonné, alochtonné minority a ďalšie (prípadne na tomto mieste uviesť použité metódy, ukazovatele ich hodnotenia ap.).
4. Štruktúra príspevku: Príspevok je štruktúrovaný do ôsmich častí, ktoré vyčerpávajúco postihujú daný problém. Správne bol kladený dôraz na hlavnú siedmu kapitolu, ktorá bola spracovaná z viacerých aspektov vstupujúcich, ovplyvňujúcich a postihujúcich postavenie národnostných menšín v krajine (ústavné a právne zakotvenie minorít, ich výchova a vzdelávanie, pôsobenie v masmédiách, politickej oblasti... atď.). Zaradenie častí práce, týkajúcich sa porovnania postavenia menšín v Slovinsku a Českej republike treba hodnotiť kladne, aj keď finálna kapitola 7.8 nie je prepracovaná príliš detailne. Analýza a prierez spracovaných censov populácie Slovinska za roky 1880-2002 podáva vyčerpávajúcu informáciu z pohľadu národnostnej štruktúry.
5. Jazyková a štylistická úroveň práce: Je na veľmi dobrej úrovni.
6. Je názov práce adekvátny jeho obsahu?: Názov príspevku je výstižný.

7. Kvalita príloh: Tabuľková, grafická aj kartografická príloha je početná a formálne precízne spracovaná. Vhodne dotvára obraz o riešenom probléme. Aj keď v tabuľke 12 by bola informácia kompletnejšia, keby uvádzala aj percentuálne podiely jednotlivých národnostných skupín obyvateľstva. Podobne sa dá mapám vytknúť chýbajúca tiráž, vhodnosť výraznejšej legendy, otázne použitie vybranej kartografickej metódy v mapách 17-18, chybu v číslovaní máp a tým ich celkového počtu. Lepší prehľad v prílohe by poskytlo zaradenie zoznamu príloh do RP.
8. Zoznam a citácia literatúry: Použitá východisková literatúra je bohatá a pádna. Avšak forma jej publikovania v zozname na konci RP je absolútne neprehľadná, zle čitateľná. Niektoré citácie sú neúplne (chýba vydavateľ, miesto vydania, počet strán), niektoré sú duplicitné (zbytočne uvádzané v plnom znení pod čiarou, str. 9, 10). Na druhej strane ale treba zdôrazniť, že boli korektné dodržané zásady citácie (viď napr. početné poznámky pod čiarou. Na margo literatúry ešte poznámka, že je na škodu RP, že prehľad literatúry v kapitole 3 je len strohým menovaním titulov bez ich hlbšej analýzy, v žiadnom prípade nemožno hovoriť o diskusii s literatúrou, tak ako je to uvádzané v názve kapitoly.
9. Súhrn: Je dostatočne jadrný a informatívny.
10. Ďalšie pripomienky:
- a) pozor na nepodpísané „prehlásenie“
 - b) použité kľúčové slovo – „právne postavenie“ je príliš nekonkrétne
 - c) vo formulácii na str. 120 „...Republika Slovinsko (je) jedným z nově vzniklých států...“ si slovo „nově“ predsalen žiada upresniť časový aspekt, pretože takto použité znie značne relatívne
 - d) pravdepodobne by bolo vhodnejšie sa vyvarovať v kvalifikačnej práci používaniu subjektívnych vyjadrení (napr. str. 6 „...kulturně různorodé směsici...“; na tej istej strane etnické problémy označovať ako „folklór“; na str. 121 slovné spojenie „exotické menšiny“ apod.)
 - e) napriek študentom naznačovanému ponímaniu národa a národnosti v slovinskej legislatíve, predsalen na str. 10, 6 r. zhora bolo vhodnejšie použiť v českom texte – „slovinská národnostná otázka“
11. Otázky do diskusie:
- a) Mohol by autor RP bližšie ozrejmiť a vyjadriť sa k jeho vnímaniu hlavných a dielčích cieľov práce?
 - b) Aký má študent názor na zaradenie skupiny „moslimovia“ medzi etnické minority v slovninských štatistikách?
12. Záverečné hodnotenie:
Vzhľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že Rigorózná práca Daniela Popelku splňa požiadavky kladené na kvalifikačnú prácu tohto stupňa. Prácu odporúčam k obhajobe so známkou A.